Ceza Bölümü 2001/6 E., 2001/23 K.

- **GÖREVİ İHMAL SUÇU**
- **ADLİ YARGININ GÖREVİ**
- **JANDARMANIN ADLİ GÖREV NEDENİYLE İŞLEDİĞİ SUÇ**

- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 9]
- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [Madde 230]
- 2803 S. JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU [Madde 7]
- 2803 S. JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU [Madde 15]

"İçtihat Metni"

OLAY : Bozyazı/Kızılca Jandarma Karakol Komutanlığı emrinde görevli sanık J.Uzm.Çvş. Ahmet Durmaz'ın, 11.12.1998 günü, kendisine adli tahkikat, adli evrakların ve ihzar müzekkerelerinin infazı görevi verildiği halde, verilen emre uymayarak göreve gitmediği, böylece, görevi ihmal suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 230/1. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle Bozyazı Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 25.3.1999 gün ve E: 1999/55, K: 1999/34 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

BOZYAZI ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 26.5.1999 gün ve E: 1999/59, K: 1999/82 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin Askeri Ceza Kanunu'nun 87. maddesinde düzenlenen emre itaatsizlik suçunu oluşturduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, 6. Kolordu komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

6. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 27.6.2000 gün ve E: 2000/614, K: 2000/408 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin adli görevi ihmal suçunu oluşturduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, 6. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Cengiz ERDOĞAN, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN, Recep SÖZEN, Ahmet ALKIŞ'ın katılımlarıyla yapılan 16.4.2001 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Kıymet AYYILDIZ'ın, davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmemiştir. Adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur. Esasa ilişkin inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise öğretide ve uygulamada:

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu'nun 7. maddesinde, Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri:

a) Mülki görevleri; Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak,

b) Adli görevleri; İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek,

c) Askeri görevleri; Askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığı'nca verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak, şeklinde sayılmıştır.

Jandarma Teşkilatı Görev Ve Yetkileri Yönetmeliğinin "Adli Görevlerin Genel Esasları" başlığı altında düzenlenen 81. maddesi (e) bendinde; "Gereğinde zor kullanma yetkisi veren müzekkereler olarak; ihzar, tutuklama, yakalama ve hapsen tazyik müzekkerelerini yerine getirmek" denilmekte, aynı Yönetmeliğin "İhzar Müzekkerelerinin Türleri ve Yerine Getirilişi" başlığı altında yer alan 126. maddesinde; "ihzar müzekkereleri, gereğinde zor kullanmaya yetki veren bir müzekkere türü olup, ... Yetkili adli makamlarca çıkarılan ve kolluğa bu gibi kimseleri zorla getirme yetkisi ve görevi veren emir niteliği taşır" hükmüne yer verilmekte, 148. maddesinde ise "İlçe Jandarma bölük komutanlığı, bucak Jandarma takım ve Jandarma karakol komutanlığı olarak adlandırılan komutanlıklar; adli kolluk makamı olarak nitelenir" kuralı düzenlenmiş bulunmaktadır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında; Bozyazı Merkez Jandarma Komutanlığı emrinde görevli Jandarma personeli

olan sanığın kendisine sözlü olarak verilen görev, 2803 sayılı Yasa ve Yönetmelik hükümleri uyarınca, işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek olup, bu görevin de Jandarmanın adli görevleri arasında yer aldığı açıktır.

2803 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde, Jandarma personelinin askeri görevleri dışında kalan görevleri sırasında işledikleri suçlar nedeniyle adli yargı yerinde yargılanacakları kuralı düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu durumda, asker kişi sanığın adli görevleri sırasında işlediği ileri sürülen suç nedeniyle adli yargı yerinde yargılanması gerekir.

Açıklanan nedenlerle, sanık hakkında açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi ve Bozyazı Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Bozyazı Asliye Ceza Mahkemesi'nin 26.5.1999 günlü, E: 1999/59, K: 1999/82 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 16.4.2001 günü KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ ile karar verildi.